

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-663/23 – 1

Predmet C-663/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

9. studenoga 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Düsseldorf (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

24. listopada 2023.

Tužitelj:

UW

Tuženik:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (Zemaljski sud u Düsseldorfu, Njemačka)

Rješenje

U sporu

osoba UW, [omissis] Berlin,

tužitelj,

[omissis]

protiv

Etihad Airways P.J.S.C., [omissis] Frankfurt,

tuženik,

[omissis]

22. građansko vijeće Landgerichta Düsseldorf (Zemaljski sud u Düsseldorfu)
24. listopada 2023.

[omissis]

riješilo je:

Postupak se prekida.

U skladu s člankom 267. prvim stavkom točkom (b) i člankom 267. trećim stavkom UFEU-a Sudu Europske unije upućuju se sljedeća pitanja o tumačenju prava Unije:

1.

Treba li članak 5. stavak 1. točku (a) u vezi s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) i člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu tumačiti na način da putnik koji kartu za let stvarnog zračnog prijevoznika nije kupio novcem, nego iskorištavanjem nagradnih milja u okviru programa nagrađivanja putnika koji je uspostavio drugi zračni prijevoznik, može, u slučaju otkazivanja tog leta, od stvarnog zračnog prijevoznika tražiti nadoknadu iznosa vrijednosti karte u novcu?

2.

U slučaju potvrđenog odgovora na prvo pitanje: obračunava li se u tim slučajevima iznos vrijednosti karte u smislu članka 8. stavka 1. točke (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, čiju nadoknadu putnik može tražiti u novcu, po tarifi dostupnoj javnosti po kojoj stvarni zračni prijevoznik nudi na prodaju odgovarajući otkazani let ili na temelju (prosječne) vrijednosti iskorištenih nagradnih milja?

Obrazloženje:

I.

Prethodni postupak temelji se na sljedećim činjenicama:

tužitelj je imao potvrđenu rezervaciju za let 6./7. travnja 2021. od Düsseldorfa preko Abu Dhabija (Ujedinjeni Arapski Emirati) do Kaira (Egipat) (brojevi letova: EY 24 i EY 653) koji je trebao izvesti tuženik.

Pripadajuću kartu kupio je suputnik kod društva American Airlines. Suputnik je za tužiteljevu kartu platio 42 500 nagradnih milja iz programa nagrađivanja putnika društva American Airlines, a tužitelj je platio pristojbe i naknade u iznosu od 81,60 američkih dolara.

2

Tarifa dostupna javnosti za navedeni let iznosi 8009,91 euro te uključuje pristojbe i naknade.

Tuženik je otkazao let.

Tužitelj je odbio preusmjeravanje koje mu je ponuđeno te je 6. veljače 2021. od tuženika zatražio nadoknadu iskorištenih milja i doplate, pri čemu je odredio rok do 15. veljače 2021. Tuženik nije platio naknadu te ga je uputio na American Airlines.

Tužitelj je 22. veljače 2021. angažirao svojeg zastupnika da izvansudski ispita i ostvari njegova potraživanja od tuženika. Zastupnik je za to tužitelju zaračunao 850,00 eura.

Tuženik je zatražio od zračnog prijevoznika American Airlines da na suputnikov račun nagradnih milja ubilježi 85 000 milja koje je iskoristio.

U ovom sporu tužitelj zahtijeva

da se tuženiku naloži da mu plati iznos od 8009,91 eura uvećan za kamate [omissis] i dodatnih 850,00 eura.

Tuženik zahtijeva

da se tužba odbije.

Tuženik smatra da tužitelj može eventualno zahtijevati ubilježavanje nagradnih milja jer je kartu za let kupio iskorištavanjem nagradnih milja zračnog prijevoznika American Airlines, a ne novcem. Budući da mu tuženik ne može ubilježiti nagradne milje društva American Airlines, smatra da tužitelj treba tražiti nadoknadu od društva American Airlines.

II.

Za ishod tužbe odlučujuća su pitanja navedena u izreci.

Konkretno:

tužitelj ima pravo na to da mu tuženik nadoknadi iznos vrijednosti karte od 8009,91 eura u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) i člankom 8. stavkom 1. točkom (a) prvom alinejom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu ako može tražiti nadoknadu iznosa vrijednosti karte u novcu iako karta za let nije kupljena novcem, nego iskorištavanjem nagradnih milja.

Budući da je otkazao rezervirani let za koji je tužitelj imao potvrđenu rezervaciju, tuženik treba u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) i člankom 8. stavkom 1. točkom (a) prvom alinejom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu tužitelju, ovisno o njegovu izboru, nadoknaditi iznos vrijednosti karte u

roku od sedam dana, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, po cijeni po kojoj je kupljena.

(a)

Tužitelj je novcem u iznosu od 81,60 američkih dolara, koliko su iznosile pristojbe i naknade, platio samo dio iznosa karte, dok je za preostali iznos iskoristio 42 500 suputnikovih nagradnih milja iz programa nagrađivanja putnika društva American Airlines.

Vrsta i iznos prava na naknadu određuju se na temelju članka 7. stavka 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, na koji se izričito upućuje u članku 8. stavku 1. točki (a) prvoj alineji Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu. U skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu naknadu treba platiti u gotovini, elektronskim bankovnim transferom, bankovnim nalogom ili bankovnim čekovima ili, uz pisanu suglasnost putnika, u putnim vaučerima i/ili drugim uslugama. U skladu s tim postavlja se pitanje može li tužitelj tražiti nadoknadu protuvrijednosti iskorištenih nagradnih milja u eurima. Ovo vijeće smatra da na to pitanje treba odgovoriti potvrdno.

Tomu se ne protivi to što karta prvotno nije kupljena novcem, nego iskorištavanjem nagradnih milja. Naknada u obliku putnih vaučera i/ili drugih usluga, u što se ubraja i ponovno ubilježavanje nagradnih milja, može se, u skladu s jasnim tekstom članka 7. stavka 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, platiti samo uz pisanu suglasnost putnika. Budući da tužitelj u ovom slučaju nije dao takvu suglasnost, protuvrijednost nagradnih milja treba nadoknaditi u novcu.

U tom pogledu ne bi trebalo prigovoriti ni to da se u članku 8. stavku 1. točki (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, u kojem se izričito upućuje na članak 7. stavak 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, polazilo od uobičajenog slučaja plaćanja karte novčanim sredstvima te da njime nije predviđen slučaj nadoknade iznosa vrijednosti karte kad se iskorištavaju nagradne milje. Naime, u skladu s člankom 3. stavkom 3. drugom rečenicom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, ta je uredba izričito primjenjiva i u slučajevima kad je karta izdana u sklopu programa „frequent flyer” ili preko drugih komercijalnih programa zračnog prijevoznika. Takvi programi uključuju programe nagrađivanja putnika s nagradnim miljama, kao što je program društva American Airlines. Na temelju navedenog može se zaključiti da je zakonodavac u potpunosti bio svjestan slučaja o kojem je riječ u ovom predmetu, ali je ipak odlučio u okviru prava na naknadu u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) prvom alinejom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu bez ograničenja uputiti na načine naknade u skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu kako bi se u tim slučajevima izbjegle neugodnosti za putnika.

Pritom osobito treba uzeti u obzir da nisu rijetkost slučajevi kao što je i ovaj o kojem je riječ u ovom predmetu: nagradne milje iz programa nagrađivanja putnika društva American Airlines mogu se iskoristiti i za tuženikove letove, a nagradne milje iz programâ „frequent flyer” mogu se iskoristiti i za kupnju karata za letove drugih zračnih prijevoznika koji su članovi istog udruženja zračnih prijevoznika. U tim slučajevima stvarni zračni prijevoznik od kojeg se traži naknada uopće ne može ponovno ubilježiti nagradne milje drugog zračnog prijevoznika na putnikov račun milja odnosno može ih ponovno ubilježiti uz znatne poteškoće. Kako bi se spriječilo to da stvarni zračni prijevoznik u tim slučajevima može putnika radi naknade uputiti na zračnog prijevoznika koji je uspostavio program nagrađivanja putnika, zakonodavac je stoga i u tim slučajevima očito odlučio putniku uvijek dodijeliti pravo na naknadu u novcu.

To je također u skladu s ciljem Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu da se osigura visoka razina zaštite putnika prilikom putovanja zrakoplovom. Usto, Sud je u pogledu prava na odštetu u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu odlučio da članak 7. stavak 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu kojim se osigurava visoka razina zaštite putnika treba široko tumačiti (vidjeti presudu Suda od 3. rujna 2020., C-356/19, Delfly/Smartwings Poland, [omissis]; putnik može zahtijevati odštetu u nacionalnoj valuti umjesto u euru).

Čak i kad bi u skladu s ugovornim odredbama programa nagrađivanja putnika društva American Airlines bila isključena nadoknada protuvrijednosti nagradnih milja u novcu te bi bilo predviđeno samo ponovno ubilježavanje nagradnih milja na putnikov račun, ta odredba bila bi nevaljana u skladu s člankom 15. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu jer bi se time na nedopušten način ograničila tužiteljeva prava iz članka 5. stavka 1. točke (a), članka 8. stavka 1. točke (a) prve alineje i članka 7. stavka 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu. Osim toga, stvarni zračni prijevoznik može, u skladu s člankom 13. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, zatražiti odštetu od drugog zračnog prijevoznika koji je izdao nagradne milje.

(b)

Kad je riječ o iznosu, tužitelj zahtijeva iznos od 8009,91 eura. Prema tužiteljevim tvrdnjama koje se nisu osporavale, pritom je riječ o cijeni koju bi tužitelj trebao platiti u slučaju rezervacije leta na slobodnom tržištu. Unatoč tomu što nisu utržive, nagradne milje imaju vrijednost jer ih putnik može iskoristiti kao naknadu za ponuđenu robu ili usluge u okviru programa nagrađivanja putnika (vidjeti presudu Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud, Njemačka) od 1. ožujka 2023., IV ZR 112/22, r + s 2023., str. 448., 449., t. 14.). Ovo vijeće smatra da je primjereno da se vrijednost nagradnih milja odredi na temelju hipotetske kupovne cijene u skladu s tužiteljevim tvrdnjama.

Ne može se primijeniti bilo kakva objektivna vrijednost nagradnih milja. Vrijednost iskorištenih nagradnih milja varira ovisno o letovima za koje se milje

iskorištavaju. Ovisno o tome koji je let rezerviran iskorištavanjem milja, iskorištavanje milja nekad može biti više a nekad manje povoljno za putnika, pri čemu je vrijednost milja za skupe letove na dugim udaljenostima obično veća nego za jednosmjerne letove na kratkim i srednjim udaljenostima. Međutim, u praksi ne bi bilo izvedivo ni razumno za putnika da se u tom slučaju odredi neka vrsta „prosječne vrijednosti” nagradnih milja, eventualno na temelju toga koliko je putnik često putovao u prošlosti ili na temelju broja letova prosječnog sudionika u programu nagrađivanja putnika. Za putnika je vrijednost nagradnih milja u trenutku njihova iskorištavanja potpuno nejasna. U pravilu nema uvid u odgovarajući izračun zračnog prijevoznika i sporazume zračnog prijevoznika s drugim zračnim prijevoznicima iz istog udruženja zračnih prijevoznika o prihvaćanju nagradnih milja prilikom rezervacije leta. Tužitelj je naveo da redovito iskorištava milje za vrlo skupe letove, što se nije osporavalo. Rezervacijom predmetnog leta od Düsseldorfa preko Abu Dhabija do Kaira, koji je trebalo izvesti 6./7. travnja 2021., pri čemu je iskorišteno 42 500 nagradnih milja, vrijednost iskorištenih nagradnih milja „konkretizirala” se na temelju hipotetskog iznosa vrijednosti karte za koji se odgovarajući let nudi na slobodnom tržištu. Naknadno otkazivanje leta više ne može dovesti do toga da se tužitelju uskrati ta prednost. Ako zračni prijevoznik uspostavlja odgovarajuće programe nagrađivanja putnika radi održavanja vjernosti kupaca i u marketinške svrhe, a putnik iskoristi te milje za rezervaciju leta, zračni prijevoznik treba, u slučaju da otkáže predmetni let, poštovati vrijednost nagradnih milja konkretiziranu za tu rezervaciju leta, osobito zato što je izračun na kojem se temelji program nagrađivanja putnika u potpunosti nejasan i netransparentan za putnika.

Nisu relevantne tuženikove tvrdnje da je u međuvremenu na račun milja suputnika koji je izvršio rezervaciju ponovno ubilježio milje iskorištene za let. S jedne strane, ponovnim ubilježavanjem na suputnikov račun ne povećava se tužiteljeva imovina. S druge strane, nadoknada iznosa vrijednosti karte na drugi način osim novcem, kao što je navedeno, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu moguća je samo uz pisanu suglasnost putnika. Ne postoji takva suglasnost, tako da ponovno ubilježavanje milja ne dovodi do ostvarivanja prava, nego je bespredmetno. Tuženik ne može promijeniti činjenice koje su već nastupile na način da tužitelju odnosno njegovu suputniku protiv njegove volje ponovno ubilježi iskorištene milje.

(c)

Tumačenje Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu u pogledu navedenih pitanja nije toliko jasno da bi se pravilan rezultat tumačenja mogao nedvojbeno izvesti iz teksta Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu i dosadašnje sudske prakse Suda. [omissis]